

ВАСИЛЕВСЬКИЙ В'ячеслав Сергійович,
курсант курсу № 1 факультету службово-
бойової діяльності,

Київський інститут Національної гвардії
України

ПИШНИЙ Арсен Сергійович,
курсант курсу № 1 факультету службово-
бойової діяльності,

Київський інститут Національної гвардії
України

Науковий керівник:

СКИБА Оксана Миколаївна,
старший викладач кафедри мовної
підготовки, Київський інститут
Національної гвардії України

ЕФЕКТИВНА МІЖКУЛЬТУРНА ВЗАЄМОДІЯ: КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ ТА СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ БАР'ЄРІВ

Сучасна професійна діяльність все частіше відбувається в умовах міжкультурної взаємодії, що зумовлює підвищені вимоги до ефективності мовної комунікації. Її якість визначається не лише рівнем володіння мовою, а й здатністю розуміти культурні

особливості, розвиненим емоційним інтелектом, адаптивністю та компетентністю у подоланні комунікативних бар'єрів. Урахування відмінностей у традиціях, нормах поведінки та невербальних сигналах є необхідною умовою запобігання комунікативним розбіжностям та сприяє конструктивному діалогу. Саме синергія мовної компетентності, культурної чутливості та навичок дипломатичної комунікації забезпечує ефективну взаємодію представників різних культур.

Ефективність мовної взаємодії детермінується низкою ключових факторів, зокрема рівнем володіння мовою, знанням культурних кодів, розвитком емоційного інтелекту, адаптивністю та толерантністю. Взаєморозуміння між представниками різних культур залежить не лише від лінгвістичної компетентності, а й від здатності інтерпретувати культурний контекст і уникати стереотипного сприйняття. Важливе значення мають також навички активного слухання, дипломатичне формулювання думок і конструктивне вирішення комунікативних труднощів.

У контексті міжкультурної професійної комунікації визначальну роль відіграє лінгвістична компетентність, що включає володіння мовою, знання спеціалізованої термінології, граматичних норм і стилістичних особливостей. Однак не менш значущими є культурна обізнаність, що охоплює знання національних традицій, ціннісних орієнтирів, комунікативного етикету та невербальної поведінки. Висока адаптивність і гнучкість дозволяють швидко коригувати стратегії спілкування відповідно до специфіки ситуації, що складається в міжкультурному середовищі. Розвинений емоційний інтелект сприяє ефективній комунікації, оскільки забезпечує контроль емоцій, розпізнавання почуттів співрозмовника та відповідну реакцію. Активне слухання, увага до деталей, аналітичне осмислення отриманої інформації та емпатія є додатковими факторами, що підвищують якість комунікативної взаємодії.

Особливу увагу слід приділяти подоланню комунікативних бар'єрів, до яких належать мовні труднощі, культурні розбіжності та стереотипи. Використання дипломатичних стратегій, толерантність у висловлюваннях,

уникнення потенційно конфліктних тем і вияв поваги до культурних особливостей співрозмовника створюють сприятливі умови для продуктивної взаємодії. Таким чином, ефективна професійна комунікація в міжкультурному середовищі можлива лише за умови дотримання принципів взаємної поваги, відкритості до діалогу та готовності до компромісів.

Сукупність чинників, що визначають якість міжкультурної комунікації, включає лінгвістичну компетентність, культурну обізнаність, адаптивність, емоційний інтелект і здатність до подолання комунікативних бар'єрів. Високий рівень володіння мовою, знання професійної термінології та специфіки мовного етикету забезпечують точність і зрозумілість переданої інформації. Водночас розуміння культурних норм, традицій, невербальних сигналів та ментальних моделей співрозмовника сприяє уникненню непорозумінь і встановленню ефективного контакту. Гнучкість і швидка адаптація до нових комунікативних ситуацій дозволяють коригувати мовні стратегії відповідно до контексту, що змінюється. Емоційний інтелект

відіграє ключову роль у регулюванні емоційної складової спілкування, розпізнаванні почуттів співрозмовника та підтриманні гармонійної взаємодії. Навички активного слухання, увага до деталей, вміння інтерпретувати інформацію та запобігати комунікативним перешкодам сприяють ефективному порозумінню.

Таким чином, ефективна міжкультурна комунікація можлива лише за умови поєднання мовної грамотності, культурної чутливості, гнучкості мислення та прагнення до взаєморозуміння. Взаємна толерантність, дипломатичність та стратегічний підхід до вирішення комунікативних завдань є визначальними факторами успішної професійної взаємодії в умовах міжкультурного середовища. Формування цих компетенцій сприятиме не лише налагодженню продуктивного діалогу, а й створенню сприятливого комунікативного клімату, що сприятиме досягненню професійних цілей.

Список використаних джерел:

1. Білецька О. О. Міжкультурна компетентність фахівців у галузі міжнародних відносин як складова професійної діяльності. *Питання культурології*. 2017. № 33. С. 86–95.

2. Пришляк О. Ю. Формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців соціономічних професій: теоретичний контекст: монографія / за наук. ред. В. П. Кравця. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2021. 556 с.
3. Ребрій О. В. Теорія міжкультурної комунікації : конспект лекцій для студентів освітньокваліфікаційного рівня «Магістр» факультету іноземних мов. Харків, 2022. 100 с.
4. Скочинець А. А., Мандибура Р. Є., Петрович В. П., Садонцев Д. У., Процик Н. О. Шляхи подолання крос-культурних комунікативних бар'єрів у мультикультурній корпорації. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична.* 2023. № 38/2023. С. 230–236.